

de collegae Kruijs en Tan terloops het voorkomen van artritis bij dergelijke infecties. Onvermeld blijft de artritis die voorkomt bij hemochromatose waarbij de kleine handgewrichten, en wel in het bijzonder de tweede en derde metacarpofalangeale gewrichten, vaak als eerste zijn aange-¹ tast. De eerste verschijnselen bij een dergelijke artritis zijn pijn en stijfheid bij bewegen. Radiologisch treden er veranderingen op in de zin van kysten en sclerose subchondraal, gewrichtsspleetversmalling en chondrocalcinosis van gewrichtskraakbeen. Beschreven patiënte had „vage pijnen in de vingergewrichten”.

Wellicht gaat het bij haar om een beginnende artritis ten gevolge van primaire hemochromatose. Radiologisch onderzoek van de handen zou hiervoor een duidelijke aanwijzing kunnen geven.

LITERATUUR

¹ Fox IH. Arthropathy with iron storage disease. In: Kelly WN, Harris EDH, Shaun R. Textbook of rheumatology. Philadelphia: W.B. Saunders, 1981: 1538-44.

's-Gravenhage, november 1984

H.M. MARKUSSE

Onze dank aan de collegae Brunner, Hamel en Markusse voor hun zowel nuttige als aanvullende informatie. Na het stellen van de diagnose adviseerden wij onze patiënte om haar twee in het buitenland wonende broers te laten onderzoeken op hemochromatose. Bij de twee kinderen werd geen HLA-onderzoek meer verricht; hun ijzerwaarden waren bij herhaling normaal.

Voor haar opname had onze patiënte pijn, vooral in de metacarpofalangeale gewrichten van de wijsvingers en in de proximale interfalangeale gewrichten van de wijs- en middelvinger. Tijdens haar opname had zij echter geen gewrichtsklachten meer. Hierdoor werd ook geen röntgenfoto meer gemaakt van de handen. Het is aannemelijk dat haar gewrichtsklachten werden veroorzaakt door de primaire hemochromatose.

Hilversum, november 1984

T.G. TAN
F.J. KRUIJS

Polemologisch congres in Helsinki

In dit tijdschrift (1984, blz 2003) staat een congresverslag van drie collegae over het polemologische congres in Helsinki (juni 1984). Zij schrijven: „Ruim een miljoen artsen, een kwart van het totale aantal in de wereld, tekenden inmiddels de „Physicians' Call”.” In deze International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)-petitie roepen artsen op medische gronden op tot beëindiging van de kernwapenwedloop; want „de bedreiging van gezondheid en overleven door een atoomoorlog is de ernstigste die de mensheid ooit gekend heeft”. Waar komen deze ruim een miljoen handtekeningen vandaan? Bax haalt een stuk aan uit de Izvestija van 10 november 1983 over de „Artsen voor Mir”:¹

„.....De campagne voor het verzamelen van handtekeningen onder de oproep is inmiddels in ons land begonnen. In juni 1984 zal de tekst van de oproep, voorzien van de handtekening van meer dan een miljoen artsen uit de USSR, aangeboden worden aan het 4e Wereldcongres van „Artsen voor Mir en afschaffing van kernwapens”, dat zal plaatshebben in Helsinki....” Hierbij dient vermeld dat volgens Bax het woord „Mir” niet door „vrede” vertaald mag worden. Mir is de ideale samenlevingsvorm volgens Sovjet-model.

Zo wordt op het ogenblik in Afghanistan „Mir” gebracht.... Het gehele gebeuren laat bovendien nog eens zien in wat voor een politiestaat de USSR-collegae zich bevinden. De partij beveelt: de artsen tekenen.... Ook in Nederland is het niet in de haak met de medische polemologen. Voor geïnteresseerden wil ik verwijzen naar het boekje van Van der Sluis en Gunning,² hoe in *Medisch Contact* een selectief beleid gevoerd wordt ten aanzien van deze problematiek. De „medische polemologie” de geneeskunde uit, te beginnen in Nederland!

LITERATUUR

¹ Bax H. Sovjet software. Rotterdam: Donker, 1984.

² Sluis I van der, Gunning FD. De medische vredeswetenschap; methoden, mentaliteit en praktijk. Amsterdam: Editions Saint Jacques, 1984.

Velp, november 1984

P.J.M. VAN WENSEN

De „Physicians' Call” is ontstaan tijdens het derde congres van IPPNW te Amsterdam/Noordwijkerhout, mede geïnspireerd door het WHO-rapport „Effects of nuclear war on health and health services” (Genève, 1983). Het is de bedoeling om onder deze oproep zoveel mogelijk handtekeningen van medici te verzamelen en deze aan de leiders van de kernwapenstaten aan te bieden.

De inhoud van de call wordt door collega Van Wensen niet ter discussie gesteld, daar is hij het kennelijk mee eens. Hij stelt echter dat de ruim 1 miljoen handtekeningen die in Helsinki zijn bijeengebracht uit de USSR komen en nog wel op staatsbevel. Malabsorptie van informatie, waarde collega! Allereerst is een prognose van het aantal ondertekenaars van een internationale petitie 8 maanden voor de peiling eenvoudig niet te geven, zelfs niet door de Izvestija. Bovendien waren het niet slechts Russische collegae, maar collegae uit 83 landen die ondertekend hebben. Uit Nederland werden ruim 3100 handtekeningen geteld.¹ Deze actie is na Helsinki niet afgesloten en gaat door tot juni 1985.

In de Sowjetunie bestaat geen groep „Artsen voor Mir”, wel een nationale tak van IPPNW, die de internationale doelstelling van IPPNW onderschrijft: „The IPPNW shall be an international federation of physicians' organizations for the development and dissemination of knowledge and the undertaking of appropriate activities relevant to the prevention of nuclear war”. De afgelopen twee jaren zijn een paar tv-uitzendingen in de gehele USSR over de medische gevolgen van een kernoorlog uitgezonden, die een uitzonderlijk hoge kijkdichtheid genoten. Amerikaanse artsen konden ongecensureerd in een directe uitzending hieraan deelnemen.

Tot slot: opmerkingen over het selectieve redactiebeleid van *Medisch Contact* laten wij geheel voor rekening van de schrijver. In ieder geval was de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst van 21 september jl. hiervan niet te overtuigen. Een discussie over de Russische Mir of de Pax Americana wordt in IPPNW niet gevoerd en hoort ook niet in een medisch blad thuis.

De tekst van de „Physicians' call” is gratis verkrijgbaar bij het bureau van de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie, Postbus 9108, 6500 HK Nijmegen.

LITERATUUR

¹ Verheggen WJE. Internationale artsenoproep voor beëindiging nucleaire wapenwedloop. *Med Contact* 1984; 39: 931.

Nijmegen, november 1984

H.A.M. VAN DER LUGT
W.J.E. VERHEGGEN
J.M.P. WEERTS